قاراماي ئەسەرلىرى — 2

بۇ مۇھەببەت

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

قاراماي ئەسەرلىرى — 2

بۇمۇ مۇھەببەت

(ھېكايىلەر)

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：萨黛缇·萨吾提
责任校对：依巴达提·亚森
封面设计：阿里甫·夏

油田精作—2
这就是爱（维吾尔文）
（短篇小说）
克拉玛依文联　编

新 疆 青 少 年 出 版 社 出 版
（乌鲁木齐市胜利路二巷1号　邮编：830049）
新 疆 新 华 书 店 发 行
新疆翼百丰印务有限公司印刷
850×1168 毫米　32 开 7.625 印张
2008 年 7 月第 1 版　2008 年 7 月第 1 次印刷

ISBN978－7－5371－5964－7　定价：15.00 元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

مەسئۇل مۇھەررىرى: سائادەت ساۋۇت
مەسئۇل كوررېكتورى: ئىبادەت ياسىن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غالىب شاھ

قاراماي ئەسەرلىرى — 2

بۇمۇ مۇھەببەت

(ھېكايىلەر)

قاراماي ئەدەبىيات ـ سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى
نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ ياشلار ـ ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 2 ـ كوچا 1 ـ قورۇ، پ: 830049)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ يېبەيفاڭ مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
ئۆلچىمى: 1168×850مم، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 7.625
2008 ـ يىل 7 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2008 ـ يىل 7 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
ISBN978—7—5371—5964—7
باھاسى: 15.00 يۈەن
بېسىلىشتا، تۈپلىنىشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ، تېگىشىپ بېرىمىز

مۇندەرىجە

مۇھەممەد مەمتىلى
بومۇ مۇھەببەت 1
بالىغا ئەقىل كىرگەندە 4
مۇھەممەد سابىت
يېڭى قوشنا 7
ئارسلان تالىپ
ئەتىگەنلىك چېنىقىش 16
گۈزەلنۇر مۇتەللىپ
خوش قال، چولپىنىم! 24
ئوسمان قاۋۇل
تەۋەررۈك 40
مۆكەممەل ئەر يوق 46
مەھەللىدىكى بالىلار 50
ئېرىشۋاتقان قار 55
بالكوندىكى بوۋاي 58
قەدىرىيە ھوشۇر
نۇرئامىنە 62
ئابدۇرېھىم ئابدۇللا
گۈلدەستە 73
مۇختار مۇھەممەد
«قۇياش ئوغلى» 85
غالىب توختى
تولغاق ئازابىدىكى شادلىق 98
ئادىل غوجالىم
چارە 122

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

تۇرسۇن تۇردى
گۈگۈمدىكى ئۇچرىشىش 127
ئەھدىنىڭ ئاقىۋىتى 131
تۇرسۇن تۆمۈر
ۋشكا مېھرى 136
ئارزۇگۈل ئابدۇرېھىم
ئىگىسىنى تاپقان سوۋغات 153
ئەلىجان ئوبۇل خەنجەر
مەھبۇس 163
ئىبراھىم نىياز
مەن كىرگەن كوچا 185
ئايبېك ئۆمەر ئۇيغۇرى
ئېغىر كۈنلەردە 211
سەيپىدىنىنىڭ ھېكايىسى 217
دوستلۇق كۆلۈبى ئالدىدىكى پاراڭ 223
باشنى تېشىپ كىرگەن قۇرتنى ئېلىش 231

مۇھەممەد مەمتېلى

بومۇ مۇھەببەت

شىددەتلىك شىۋىرغاننىڭ يېقىمسىز ئاۋازى بىپايان ئايسىز دالىغا قورقۇنچلۇق تۈس بەرگەنىدى. ياش نېفىت ئىشلەش ئىشچىسى نۇسرەت ئوڭ قولى بىلەن خاتىرىلەش دەپتىرىنى مەيدىسىگە چىڭ باسقان، سول قولىدا كۆلۈچ كۆتۈرگەن پېتى پونكىتقا كىرىپ كەلدى.

— قاراپ تۇرۇپ ھەممە ئىشنى سىزگە يۈكلەپ قويدۇم، ئىشقا چىقمىساممۇ بولغانىكەن. يەنە دەم ئېلىۋالسام، خەق باشقىچە ئويلاپ قالمىسۇن دەپ ئىسپىراپكامنى ...، — باياتىن بېرى دېرىزە ئەينىكىدىكى مۇزنى ئېرىتىپ سۈرتۈۋېتىپ، سىرتقا سىنچىلاپ قاراۋاتقان كۆلىمقان نۇسرەتنىڭ ئۈستۈۋېشىنى قېقىشتۇرغاچ، شۇ گەپلەرنى ئاران دېيەلىدى.

— ھېچقىسى يوق، — دېدى نۇسرەت مەمنۇنلۇق بىلەن، — يەنە بىر قېتىم ئارىلاپ قويسام، ئىسمىنا ئالمىشىمىزغۇ؟ ئاغرىق دېگەننى تىلەپ تېپىۋالىدىغان نەرسىمىدى؟ باشقىچە ئويدا بولماي، دەم ئېلىۋېرىڭ. ماڭا تېلېفون كەلمىگەندۇ؟

— ياق، سىز تېلېفون بەرمىگۈچە، ئۇياقتىن سادا كەلمىگۈدەك.

نۇسرەت كۆلىمقاننىڭ چاقچىقىغا كۈلۈمسىرەش بىلەنلا جاۋاب بەردى - دە، خاتىرىلەش دەپتىرىدىكى سان - سىپىرلارنى تەكشۈرۈپ چىقتى. ئاندىن كېيىن يېشىل تاشلىق كۈندىلىك خاتىرىسىنى ئېلىپ، ئۇنى بىر - بىرلەپ ۋاراقلاپ چىقتى، «ياز-

غانلىرىمنى ئۇ كۆرسە نېمىمۇ دەپ قالار؟ مېنى ئالدىغىلى يالغاز-
دىن يېزىپ كەلدىڭ تايىنلىق، دەپمۇ قالارمۇ؟! ...» نۇسرەت
خىيال سۈرۈپ بىرھازا ئولتۇرغاندىن كېيىن خاتىرە يېزىشقا
كىرىشتى:

«ئىبراي، مېنىڭ سىزنى قانچىلىك سېغىنغانلىقىمنى
بىلەمسىز؟ سىز ھازىر نېمىلەرنى ئويلاۋاتىسىز؟ بەلكىم
غەزەپلىك كۆزلىرىڭىز بىلەن كېسەلخانا ئىشىكىنىڭ ھەربىر
ئېچىلىشىغا ھومىيىپ قاراۋاتىدىغانسىز؟ كېسەل ئادەمنىڭ
مىجەزىنىڭ ئىتتىكلەپ قالىدىغانلىقىنى مەن ئوبدان چۈشى-
نىمەن. بۈگۈن تېلېفون بېرەي دەپ تەمشىلىۋىدىم، بىراق
سىزنى كارىۋاتتىن قوزغاشقا كۆڭلۈم ئۇنىمىدى.
قەدىرلىكىم، مانا، كۈلىمقاننىڭ قىزىتمىسى ئۆرلەپ
كېتىپ، يېنىمدا ئۇستەلگە بېشىنى قويۇپ ئولتۇرىدۇ. ئۇ-
مۇ ئىسمىنىغا ئادەم يېتىشمەي، ئامالىنىڭ يوقىدىن ئىشقا
چىققان. بۈگۈن ئاخىرقى بىر كۈنى. ئىسمىنا ئالماشساقلا،
ئىككى كۈن دەم ئالىمىز، ئەتىگەندىلا يېنىڭىزدا ھازىر بولى-
مەن. مەنمۇ سىزنى سىز مېنى ياخشى كۆرگەندەكلا ياخشى
كۆرىمەن. شۇنداقلا سىزنىڭ مەندىن رەنجىشىڭىزنىڭ مەنبە-
سى بولغان مۇشۇ كەسپىمنىمۇ چىن قەلبىمدىن ياخشى كۆ-
رىمەن. بىرنەچچە كۈنلۈك ئەھۋالىمدىن ۋاقىپلانسىڭىز
راستىنلا خۇشاللىنىپ، مېنى باغرىڭىزغا چىڭ باسىسىز!
شۇنداقمۇ؟ چۈنكى ئۆزىڭىز دائىم: ‹كەسپىنى سۆيۈش جى-
گەرلىك ئادەمنىڭ ئىشى، بۇمۇ مۇھەببەت› دەيتتىڭىزغۇ!
21 ـ دېكابىر كەچ سائەت ئون»
شۇ يەرغان بارغانسېرى كۆچەيمەكتە. نۇسرەت كۈلىمقاننىڭ
بىرگە باراي، دېگىنىگە قويماي، مايسىرەڭ تىۋىتلىك شارپىسى
بىلەن يۈزىنى مەھكەم ئوراپ، ئاخىرقى تەكشۈرۈشكە كەتتى.

«غەيرەت قىل، نۇسرەت، ئاشۇ يېگى قۇدۇقنى تەكشۈرۈپ بولساڭ، بۇگۈنكى ۋەزىپەڭ كۆڭۈلدىكىدەك ئورۇندىلىدۇ. يەنە ئازراق غەيرەت قىلساڭلا يېتىپ بارسەن …» ئۆزىگە - ئۆزى مەدەت بېرىپ، شىۋىرغانغا يۈزلىنىپ ئىلگىرىلەۋاتقان نۇسرەت يۇمشاق، يېپىشقاق نەرسىگە دەسسىگەندەك بولدى - دە، دەرھال توختاپ، قولچىرىغىنى ياندۇرۇپ چۆچۈپ كەتتى. كۈچلۈك گاز بېسىمى ئاۋازى بىلەن شىۋىرغان ئاۋازى قوشۇلۇپ، ھەر خىل غەيرىي ئاۋازلار چىقاتتى. ئېتىلىپ چىقىۋاتقان نېفىت چاچراندىلىرى ئۇنىڭ يۈزىگە ئۇرۇلدى.

«كاساپەت سوغۇق ئۇنى يېرىۋېتىپتۇ - دە!» دېگەن خىيال چاقماق تېزلىكىدە كۆڭلىدىن كەچكەن نۇسرەت ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا ئالغا ئېتىلدى. ماي پاتقىقىدا تېيىلىپ بىرنەچچە قېتىم يىقىلىپمۇ چۈشتى. تىرىشىپ - تىرمىشىپ ئاخىر قۇدۇق بېشىغا يېتىپ بارغان قىزنىڭ كۈچ - ماغدۇرى قالمىغانىدى. ئۇنىڭ نازۇك بىلەكلىرى ئارماتورنىڭ باش زادۋىژكىسىنى ھەرقانچە كۈچەپمۇ مىدىرلىتالمىدى … ئۇ، بىئەپ بىلىنىۋاتقان چاپان - شارپىلىرىنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئۇشتۇمتۇت ئۆزىدە پەيدا بولغان، بۇرۇن ئۆزى سېزىپمۇ باقمىغان بىر خىل كۈچ بىلەن سوغۇقتا ئۇيۇپ كەتكەن زادۋىژكا ئۈستىدىن غالىب كەلدى! نۇسرەت ئاستا- ئاستا توختاشقا باشلىغان نېفىت فونتانىغا قاراپ، خاتىرجەملىك ھېس قىلدى …

نۆۋەتچى ئەترەت باشلىقى بىلەن كۆلىمقان قۇدۇق بېشىغا كەلگەندە، ئارماتورنى قۇچاقلاپ تۇرغان نۇسرەتنىڭ كۆكىرىپ كەتكەن چىرايىدا تەبەسسۇم جىلۋىلىنىپ تۇراتتى.

بالىغا ئەقىل كىرگەندە

پەرداز ئەينىكى ئالدىدا ئۆز ھەلەكچىلىكى بىلەن ئاۋارە بولۇۋاتقان مەرۋانگۈلنىڭ نېپىز كالپۇكلىرىغا ئېلىپ بارغان، لاكلانغان نازۇك بارماقلىرى ئىختىيارسىز تىترەپ كەتتى.

ئۇ، ئەينەكتە ئۆزىنىڭكىدىنمۇ ئۆتكۈررەك يەنە بىر جۈپ كۆزنىڭ قادىلىپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قالغانىدى. قەلىمىنى ئېڭىكىگە تىرەجىگەن پېتى ئولتۇرغان، تېخى ئەمدىلا ئىككىنچى سىنىپتا ئوقۇيدىغان ئوغلىنىڭ بۇ سىرلىق قاراشلىرىدىن ئەندىكەن مەرۋانگۈل «تارس» قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ كەينىگە بۇرۇلۇپ قارىدى:

— نېمە ئۇ تارس قىلغان! ؟ يەنە قەلەمنىڭ ئۇچىنى سۇندۇردۇڭمۇ تايىنلىق! ؟ تاپشۇرۇقلىرىڭنى ئىشلىمەي، يەنە نېمىگە مېنىڭدىن كۆزۈڭنى ئۈزەلمەي قالدىڭ ...، — دەپ چالۋاقاشقا باشلىدى ئۇ.

— تاپشۇرۇقلىرىمنى مەكتەپتىن كېلىپلا ئىشلەپ بولغان ئاپا، — دېدى ئادىلجان ئەركىلەپ تۇرۇپ.

— ئۇنداق بولسا، قوشنىلارنىڭ ئۆيىگە چىقىپ بالىلىرى بىلەن ئويناپ تۇرغىن. مەن ...

— ماقۇل، ئاپا! — دېدى ئادىلجان ئاپىسىنىڭ سۆزىنى بۆلۈپ، — ئەمىسە، دادامغا خەت يازسام ئاپىرىپ بەرگىن - ھە!

ئوغلىنىڭ تۇيۇقسىز دېگەن سۆزىدىن مەرۋانگۈل بىر خىل ئەنسىزچىلىك ھېس قىلدى. ئۇنىڭ ئىنچىكە، قاپقارا قاشلىرى خۇددى بىر - بىرىگە روبىرو كېلىۋاتقان قۇرتلاردەك لۆمشىپ

قوشۇمىسىدا ئۈچرىشىپ، مەڭزلىرى بىلىنەر - بىلىنمەس تىترەشكە باشلىدى.

— داداڭغىمۇ؟ — دېدى ئۇ ئۆزىنى سەل بېسىۋالغاندىن كېيىن، — ساراڭ بولۇپ قالدىڭمۇ نېمە بالام، داداڭ تېخىمۇ يىراق يەرگە ئىشلىگىلى كېتىپتۇمىش، مەن ئۇ جاڭگالغا قانداق قىلىپ بارالاي!؟ ماڭ، مەن سېنى ئوينا دېگەندىكىن، ئويۇنۇڭنى ئوينىساڭ بولمامدۇ؟!

ئادىلجان ئاپىسىنىڭ ئۆڭگۈۋاتقان چىرايىدىن سەل قورقۇپ قوزغالماقچى بولدىيۇ، تۇرۇپ قالدى. ئۇ، تامغا ئېسىلغان رەسىمگە — بۇرغا جازىلىرى ئۈستىدە تورمۇزنى مەھكەم تۇتۇپ مەغرۇرانە قىياپەتتە ئېگىزگە قاراپ تۇرغان، جۇۋىلىرىنىڭ ياقىلىرىنى قېلىن قىرو باغلاپ، قولاقچىلىرىدىن مۇز نۆكچىلىرى ساڭگىلاپ تۇرسىمۇ مەردانىلىكىنى تولۇق نامايان قىلىۋاتقان دادىسىنىڭ چوڭايتىلغان رەڭلىك رەسىمىگە قاراپ بىردەم تۇردى - دە، ئېرىنچەكلىك بىلەن غودۇڭشىپ چىقىپ كەتتى.

مەرۋانگۈل ئۆز ئىشىنى تۈگىتىپ، شىرە ئۈستىنى سەرەمجانلاشتۇرۇپ قويماقچى بولۇپ تۇتۇندى. ئۇ شىرە ئۈستىدىكى قېرىنداشنى قولىغا ئېلىۋېتىپ، بىر پارچە قەغەزگە ئىرماش - چىرماش يېزىلغان (نەچچە يېرى ئۆچۈرۈلگەن) خەتنى كۆرۈپ چۆچۈپ كەتتى. ئۇنىڭ خۇشاللىق جىلۋىلىنىپ تۇرغان شەھلا كۆزلىرىدە بىردىنلا ۋەھىمىنىڭ ئۇچقۇنلىرى پەيدا بولدى - دە، لەسسىدە ئولتۇرۇپ قالدى.

مەرۋانگۈل تىترەۋاتقان ئالىقانلىرى ئارىسىدىكى مىجىقلانغان خەتنى قايتىدىن ئېچىپ، سىنچىلاپ ئوقۇشقا باشلىدى.

«دادا، جېنىم دادا، مەن سېنى ئەجەبمۇ سېغىنىپ كەتتىم. سەن كەتكەن كۈندىن باشلاپ رەسىم دەپتىرىمنىڭ بىر ۋارىقىغا كۈندە بىر سىزىق تارتىپ قويىمەن. بۈگۈن

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

سانسام قىرىق ئۈچ تال سىزىق بوپتۇ. سەن بىزنى پەقەت
سېغىنمامسەن؟ سېغىنساڭ نېمىشقا بىر قېتىممۇ كەلمە-
دىڭ؟ ئاپام ھەر ھەپتىدە ئىككى ـ ئۈچ قېتىم سېنى كۆر-
گىلى باردۇ، مەن ئاپامدىن ئەگەشمىدىم، تاپشۇرۇقلىرىم-
نى ئىشلەپ، قوشنىلارنىڭ ئۆيىدە قونۇپ، شۇلارنىڭ بالى-
لىرى بىلەن ئويناپ تۇردۇم. ئاپام سېنى كۆرگىلى كەتكەن
شۇ كۈندىكى سىزىقچىلارنى دۈگىلەك ئىچىگە ئېلىپ قوي-
دۇم. مانا ئۇ ئون بەش، ياق، ئون ئالتە دۈگىلەك بوپتۇ.
سەن بىزنى كۆرگىلى كەلگەن بولساڭ تېخىمۇ يوغان دۈگى-
لەك سىزاتتىم، سەن مېنى سېغىنمايدىكەنسەن. سەن ئاپام-
دىن ئەۋەتكەن كەمپۈت، شاكىلاتلاردىن ئاران ئىككىنى يەپ
قالغىنىنى ئۆزۈڭگە ئېلىپ قويدۇم. دادا، سەن ئىشلەۋاتقان
جاڭگالدىمۇ ماگىزىن باركەن ـ ھە، ئۇنداق بولسا بۇ قېتىم
ماڭا قەلەم ئەۋەتكىن. مەن يەنە تاپشۇرۇق دەپتەرلىرىمنى
ۋە رەسىم دەپتىرىمنى ساڭا ئەۋەتىمەن، سەن ئۇنىڭغا چىراي-
لىق رەسىملەرنى سىزىپ ئاپامدىن ئەۋەتىپ بەرگىن، بولام-
دۇ؟ جېنىم دادا، سېنى بەكمۇ كۆرگۈم كەلدى ...»

تېخى يېزىپ تۈگىتىلمىگەن بۇ خەتكە مەرۋانگۈل ئەمدى
راستتىنلا ئىشەندى. بۇنى راستتىنلا ئوغلى يازغانىدى. ئۇ،
خەتنى ئالدىراپ پۈرلىدى ـ دە، تامغا ئېسىقلىق تۇرغان رەسىمدى-
كى يولدىشىنىڭ قامەتلىك سىيماسىغا قارىدى، بىردىنلا ئۇنىڭ
بەدىنىگە تىترەك ئولاشتى ...

مۇھەممەد سابىت

يېڭى قوشنا

خاسىيەتخان يەنە بىر قېتىم ئۆلۈمنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلۇپ قالدى. مانا ئەمدى ئۆزى كارىۋاتتىن ئاۋايلاپ چۈشۈپ ئۆي ئىچىدە ماڭالىغۇدەك بولدى. بىر مەزگىل ئەنسىرىشىپ كېچە - كۈندۈز ئايىسىنىڭ قېشىدىن نېرى بارمىغان باللارمۇ ئۆزلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە كېتىشىپ، ھەر كۈنى بىرسى نۆۋەت بىلەن تاماق ئېتىپ بېرىپ، كەچلىرى ھەمراھ بولىدىغان بولۇشتى.

بۈگۈن چۈشتە ئوتتۇرانچى قىزى ئېرى، باللىرى بىلەن تاماقتا بىللە بولۇپ ئىشقا كېتىشكەندىن كېيىن، خاسىيەتخان ھال - مۇڭ بولىدىغان بىرەر ئادەم كىرىپ قالسا ئىدى، دەپ خىيال قىلىپ تۇراتتى. ئۆيگە ئۇلارنىڭ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى قوشنىسى شاھزادەم قولىدا كىچىككىنە بىر تۇگۈنچەكنى كۆتۈرگىنىچە كىرىپ كەلدى.

— ئەسسالام خاسىيەتخان، قانداقراق تۇرۇۋاتىلا؟ بۈگۈن چىرايلىرى خېلى تۈزۈلۈپ قاپتۇ ئەمەسمۇ؟ قوپسىلا، ئەتىگەندىن كەچكىچە يېتىۋېرىسىلىمۇ كارىۋات بەدەنلىرىگە پېتىپ، خىيال دەرياسىغا چۆكۈپ تېخىمۇ ئېزىلىپ كېتىلا. باللارغا كاۋا ماتىنىسى ئەتكەنىدىم، سىلىگە ئاتاپ بىرنەچچىنى ئايرىم تۈگكەن، ئەمدى قولۇمنى بوشىتىپ ئېلىپ چىقتىم. بىر پىيالە چاي قۇيۇپ بېرەي، ئىسسىقىدا يەۋالسىلا.

خاسىيەتخان ئىنجىقلاپ تەستە ئورنىدىن تۇردى ۋە:

— ئۆزلىرى يەۋەرمەي نېمانچە كايىغانلا، ھەر قېتىم كىرىپ

سىلە بىر نېمە كۆتۈرۈپ كىرىپ مېنى بەك خىجىل قىلىۋاتىلا،
شۇنداقلا كىرىپ ئەھۋال سوراپ تۇرسىلىمۇ چوڭ ئىش ئەمەسمۇ؟
بوپتۇ، ھازىرچە يۆگەپ قويۇپ كەچتە يەرمەن. ئۆزۈمۇ تازا
سىلىدەك ئوبدان قوشنىدىن بىرى كىرسىكەن، دەپ ئولتۇرغانىدـ
دىم، خۇدايىم يەتكۈزدى سىلىنى، ئولتۇرۇپ گەپ قىلىپ
بەرسىلە، — دېدى.

— مەندە نېمە گەپ بار دەيلا، يەنە دېسەڭ، يەنە شۇ گەپ.
بۇ قېتىم دوختۇرخانىدا ئۇزاق يېتىپ قاللا، ھېساباتنى ئۈزۈپ
بوپتۇمۇ؟

— ۋاي، ئۇنىڭ گېپىنى بىر قىلمىسىلا، ھازىر جان دېـ
مەك، پۇل دېمەك بولۇپ قاپتۇ. دوختۇر دېگەنگۇ ھەقىقەتەن
ئۇلۇغ خەق ئىكەن. بۇ قېتىم رەسمىي قول قويدۇم. مېنى
دوختۇرغا ئېلىپ ماڭغاندا ھازىرلا ئۆلۈپ كېتىدىغاندەك ھاياتتىن
ئۈمىدىمنى ئۈزگەن، بىرنەچچە كۈنگىچە بەك بىئارام بولغانىدىم.
باللىرىمۇ ئەنسىرەپ، يىغا ـ زار قىلىشىپ يېنىمدىن ئايرىلمىشـ
مىدى. كېيىن دوختۇرلار مىڭ بىر چارە ـ ئاماللارنى قىلىشىپ،
قىممەت دورىلارنى ئىشلىتىپ قۇتقۇزۇۋالدى. لېكىنزە، بەك
جىق پۇل كەتتى، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئاز پۇلنىڭ گېپى چىقمايدىـ
كەن، بۇلارنىڭ ئەھۋالى قانداق؟ كىرىمى قانچىلىك دېمەي، ھە
دېسىلا بەش مىڭ، ئون مىڭدىن چۈشىدىكەن ئەمەسمۇ؟ ھېلىمۇ
ياخشى، باللىرىمنى خۇدايىم ئىنساپى بىلەن بېرىپتىكەن، دادىـ
سىنىڭ يوقلۇقىنى چاندۇرماي، ئانىمىزنىڭ جېنى ئامان قالىدىـ
غان ئىش بولسا، دەپ يىغقان ـ تەرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى
ئوتتۇرىغا تاشلاپ تاپشۇردى. جەمئىي يىگىرمە ئالتە مىڭ يۈەنلىك
چىقىم بولۇپ، باللىرىمنىڭ يىغقان پۇلىغا ئالتە مىڭ يۈەن
كەملەپ قاپتىكەن. دوست ـ بۇرادەرلىرىدىن ئۆتنە ـ يېرىم
قىلىپ يۈرۈپ تۆلەپتۇ. مۇشۇنچىلىك بولۇپ قالغىنىمغا بەك
خۇشلۇقۇم بار، بىراق باللارغا بەك ئېغىر بىلىنى سېلىۋەتتىم.

— قىزىق گەپ قىلىدىكەنلا، خاسىيەتخان، — دەپ گەپنى ئۈزۈۋەتتى شاھزادەم، — بالا دېگەننى مۇشۇنداق ئاغرىغاندا قېرىشىمدا بولارمىكىن، دەپ باقمىسا نېمىدەپ باقىدۇ. ياشلا تۇل قېلىپ، ئاشۇ بالىلارنى چوڭ قىلىمەن، ئوقۇتىمەن، ئۆيلەيمەن، چىقىرىمەن دەپ ھەم دادا، ھەم ئانا بولۇپ، كۆيۈپ - پىشىپ يۈرۈپ مۇشۇنداق كېسەل بولۇپ قالغان خوتۇن سىلى. ئەمدى ئۇلار ئەلۋەتتە باقىدۇ - دە، قەرز بولسا ئىشلەۋاتقاندىكىن تۆلەيدۇ.

— ۋاي خېنىم، شۇنداق دېگەنلىرى بىلەن ئۇلارنىڭمۇ ئۆيى، بالىلىرى بار ئەمەسمۇ؟ ھېلىمۇ بېقىۋاتىدۇ، يۈز مىڭ مەرتىۋە رازى مەن ئۇلاردىن.

شاھزادەم يەنە گەپنى ئۈزۈپ سورىدى:

— بولدى، بولدى، باشقا گەپنى قىلىشايلى. ھېلىقى تۆتىنچى قەۋەتكە كۆچۈپ كەلگەن چاغدا باش ئەجەب ئۈزىنى كۆرسەتمەي قالدى. بىرەر قېتىم كىرىپ يوقلاپ قويدىمۇ ئۆزلىرىنى؟

— ۋاي نەدىكىنى، شۇنچە ئۇزاق دوختۇرخانىدا ياتتىم، ئەلۋەتتە يىراق - يېقىن ھەممىسى كېلىپ يوقلاپ جېنىمغا جان قوشتى. ھەرقايسىلىرىمۇ قوشنىدارچىلىقنى يەتكۈزۈپ يوقلاپ تۇرۇشلا. ئاشۇ ياسانچۇق دوختۇرخانىغىمۇ بارمىدى، دوختۇرخانىدىن چىققاندىن كېيىنمۇ ئىشىكىم ئالدىدىن چىقىپ - چۈشكۈچە بولسىمۇ بېشىنى تىقىپ قويمىغىنى بەك كۆڭلۈمگە كەلدى.

خاسىيەتخاننىڭ بۇ گېپى پارتلىيالماي تۇرغان شاھزادەمنىڭ پىلتىسىگە ئوت ياقتى بولغاي، ئاغزىنى بولۇشىغا قويۇۋەتتى.

— ئۇ تېشى پال - پال، ئىچى غال - غال، چاشقانغا كېپەك ئالدۇرمايدىغان پىخسىق ھەرقاچان كىچىككىنە بىر نېمە ئېلىپ كىرىشكە چىدىماي ئەنە شۇنداق يۈزىنى داپتەك قىلىپ يۈرگەندۇ؟

— ھەرنېمە بولسا چوڭ ئوقۇغان، بىلىملىك ئەر - خوتۇنلار كۆچۈپ كېلىدىكەن دەپ تازا خۇش بولغانتىم، قارىسام ئېرىغۇ

ئۆيگىمۇ ئاز كېلىدىغان بىر يەردە ئىشلەيمىش، بۇ ياسانچۇقمۇ نەچچە كۈندە بىر ئۆزىنى كۆرسەتمەيدۇ، كەلسىمۇ ئىشىكنى چىڭ تاقاپ، ئىس - بۇسىنى چىقىرىشمايدىكەن.

— هازىرقى ئوقۇغان نېمىلەرىڭچۇ ئوقۇپ بولمايدۇ. بۇلارنى چوڭ ئوقۇدى، دېگەن بىلەن ئادەمگەرچىلىك، قوشنىدارچىلىق، چوڭلارنى ھۆرمەتلەش دېگەنلەرنى ئۆگەنمىگەن بىر نېمىلەرمىكىن، گاھىدا ئىشىك ئالدىدا بىرمۇنچە ئاياللار ئولتۇرۇشساق، بىر ئېغىزمۇ گەپ قىلماي، يەرگە قاراپ كالىدەكلا ئۆتۈپ كېتىدۇ ئەمەسمۇ؟

— پەيتىنى تېپىپ تازا ئۆتكۈدەك تۆت ئېغىز گەپ قىلىپ قويمىسام، كادىر بولسا ئىدارىسىدە ئۆزىگە كادىر، ماۋۇ مەھەللىگە كۆچۈپ كەلدىمۇ، شۇ مەھەللىدىكىلەر بىلەن چىقىشىپ، ئادەمگەرچىلىكنى ئوخشاش بەجا كەلتۈرۈپ چىرايلىق ئۆتسۇن، بولمىسا بۇ مەھەللىگە سىغمايدۇ، قانداق دېدىم، شاھزادەم.

— راست دەيلا، راست.

دەل شۇ چاغدا ئىشىك ئېچىلىپ غەيۇىتى بولۇۋاتقان يېڭى قوشنا رەخىمە كىرىپ كەلمىگەن بولسا، بۇ ئىككى خوتۇن ئۇ توغرىسىدا يەنە قانچىلىك قايىنىشاتتىكىن. ئۇنى كۆرۈپ گويا ئۇ ھەممە گەپنى ئاڭلاپ بولۇپلا ئىشىكنى ئېچىپ كىرگەندەك، ئىككى خوتۇن دەرمەھەل نېمە دېيىشىنى ۋە قانداق قىلىشىنى بىلمەي تۇرۇپ قېلىشتى.

— ئەسسالام، — رەخىمە سىلىق، زىل ئاۋازدا سالام بېرىپ، قورۇنغان ھالدا ئۇلارنىڭ بىر ياققا باشلىشىنى ساقلاپ تۇردى. ئۇ ھەقىقەتەن چىرايلىق، لاتاپەتلىك چوكان بولۇپ، كىيىملىرىنىڭ رەڭگىمۇ، پاسونىمۇ ئۇنىڭغا ئالاھىدە يارىشىپ، ئۇنىڭ جامالىغا تېخىمۇ ھۆسن قوشقانىدى.

رەخىمە گەپ قىلىشقا ئاغزىنى ئۆمەللەپ بولغۇچە، خاسىيەتخان رەنجىگەنلىكىنى بىلدۈرۈپ تەتۈر قارىۋالدى.

رەخىمە ناھايىتى خىجالەتچىلىكتە خاسىيەتخاندىن ئەھۋال سورىدى:

— قانداقراق ياتىلا، خاسىيەتخان ئاچا؟ مانا بۈگۈن - ئەتە دەپ سىلىنى ۋاقتىدا يوقلىيالماي ناھايىتى خىجالەت بولدۇم ...

— رەھمەت، ھەقەمسايىلەردىن بىرەرسى زورلاپ كىرگۈزدىمۇ، قانداق، بولمىسا مەندەك بىر تۇل خوتۇن ئۆلۈپ قالسامۇ خىيالىڭىزغا كېلىپ قالماستى؟ — دېدى خاسىيەتخان زەردە بىلەن.

— ئەسلىدىغۇ سىڭمەيدىغان يەرگە سۇ سېپىش نادانىنىڭ ئىشى ئىدى، شۇنداق بولسىمۇ دەپ قوياي، — دېدى شاھزادەم بېشىنى تازا ئوينىتىپ، — سىز ھەرقانچە يوغان ئوقۇغان بولۇپ، بېشىڭىز ئەرشىئەلاغا يەتكەن تەقدىردىمۇ ئاسماننىڭ قەرىدە ياشىمايسىز. مانا مۇشۇنداق مەھەللىدە بىزگە ئوخشاش قېرى، ياش قوشنا، ھەقەمسايىلەر بىلەن ياشايسىز. سىزگە ئەتىگىنى، ئاخشىمى باشپاناھ، سايىۋەن بولىدىغانلار شۇلار. سىز ئاپىڭىزدەك كىشىلەردىن ھال - ئەھۋال سوراشنى، ھۆرمىتىنى قىلىشنى راۋا كۆرمىسىڭىز ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن چۈشۈپ قالىسىز، ياخشى بولمايدۇ.

رەخىمە ئۇلارنىڭ گەپلىرىدىن خىجىل بولۇپ بېشىنى كۆتۈرەلمەي قالدى ۋە ئىككى قېتىم تەستە بېشىنى كۆتۈرۈپ گەپ قىلىشقا تەمشەلگەن بولسىمۇ، ئۇلار سۆز بەرمىدى. ئاخىر ئۇلار سۆزلەپ توختىغاندىن كېيىن كۆڭلىدىكىنى دېدى:

— ھەرقايسىلىرىنىڭ دېگەنلىرى توغرا. بۇ مەھەللىگە كۆچۈپ كەلگىلى خېلى ۋاقىت بولغان بولسىمۇ، باشقىلارنىڭ ئۆيى تۇرماق ھەرقايسىلىرىدەك ئاتا - ئانا يوللۇق كىشىلەرنىڭ ئۆيىگىمۇ كىرىپ سالام بېرىپ ئەھۋال سورىيالمىدىم، بۇ ناھايىتى سەت ئىش بولدى. ھەرقايسىلىرىدىن ئۆزرە سورايمەن. دادام خېلى بۇرۇنلا ئالەمدىن ئۆتكەن، ئاپام خۇددى خاسىيەتخان ئاچامغا ئوخ-

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com